

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 296/2020 Z. z. o 13. dôchodku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá z dôvodu skoršej a čiastočnej kompenzácie zvýšených finančných nákladov poberateľov dôchodkov, ktoré sú spôsobené rastom cien.

Súčasne účinný valorizačný mechanizmus pre dôchodkové dávky zohľadňuje rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za I. polrok predchádzajúceho roka. V roku 2022 boli prostredníctvom tohto mechanizmu zvýšené dôchodkové dávky o 1,3 %. Vývoj spotrebiteľských cien však zaznamenal výrazný medziročný nárast najmä v II. polroku 2021 (v priemere 4,6 %) a v januári 2022 dokonca inflácia za domácnosti dôchodcov dosiahla medziročnú hodnotu 9,1 %. Zvýšenie dôchodkových dávok v januári 2022 teda výrazne zaostáva za inflačným vývojom v II. polroku 2021 a v januári 2022, čím klesá schopnosť dôchodcov zaplatiť svoje výdavky za tovary a služby. S cieľom zmiernenia dopadu zdražovania a vzhľadom k tomu, že výrazný rast spotrebiteľských cien sa do valorizačného mechanizmu zvyšovania dôchodkových dávok premietne až v roku 2023, navrhujeme ako kompenzáciu tohto oneskorenia vyplatiť v júli 2022 dôchodcom sumu 13. dôchodku v zásade v jeho polovičnej výške.

Navrhuje sa nové kreovanie nároku na 13. dôchodok pre všetkých poberateľov dôchodku v júli 2022 s tým, že ak sa poberateľom dôchodku bude dôchodok vyplácať aj v novembri 2022, nárok na 13. dôchodok im vznikne aj v novembri 2022. Suma 13. dôchodku v júli 2022 sa navrhuje určiť ako polovica sumy 13. dôchodku určeného podľa vzorca v zákone, Do úhrnu dôchodkových príjmov na účely určenia sumy 13. dôchodku na ktorý vznikne nárok v júli 2022 vstupujú sumy aktuálnych dôchodkových príjmov. Ak poberateľovi dôchodku vznikne nárok na 13. dôchodok aj v novembri 2022, navrhuje sa, aby suma jeho 13. dôchodku bola určená ako rozdiel sumy 13. dôchodku, na ktorú by mal poberateľ dôchodku nárok podľa súčasnej platnej právnej úpravy a sumy vyplateného 13. dôchodku v júli 2022.

Návrh zákona má negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, pozitívne sociálne vplyvy a nemá vplyvy na podnikateľské prostredie, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti a na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.